

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії, президент
Національного університету «Києво-
Могилянська академія»

С.М.Квіт
2014р.

ПРОГРАМА

**вступного випробування з предмету «Українська мова та література»
до вступу на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем бакалавр**

Київ-2014

ПРОГРАМА

випробування з української мови для вступу на навчання
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»

Вступник повинен показати теоретичні знання української літературної мови – її словникового складу, звукової будови, морфології, синтаксису, стилістики і правил пунктуації, обов'язково наводити приклади, відповідаючи усно. Йому також потрібно виявити належний рівень практичного володіння усним і письмовим мовленням, викладаючи думки логічно, послідовно, з використанням усього мовного багатства і дотриманням орфоепічних норм.

1. ЛЕКСИКА

Лексикологія як вчення про слово. Ознаки слова як мовної одиниці. Лексичне значення слова. Багатозначні та однозначні слова. Пряме і переносне значення слова. Види переносних значень: метафора, метонімія, синекдоха. Омоніми. Синоніми. Антоніми. Лексика української мови за походженням. Власне українська лексика. Лексичні запозичення з інших мов. Загальновживані слова. Професійна, діалектна, розмовна лексика. Суспільно-політична й офіційно-ділова лексика. Терміни. Лексика української мови з погляду активного і пасивного вживання. Історизми, архаїзми. Неологізми. Нейтральна та емоційно забарвлена лексика. Поняття про стійкі словосполучення і вирази. Типи словників.

Лексико-фразеологічний розбір слова:

1. Записати слово. 2. Лексичне значення (пряме чи переносне). 3. Якщо значення переносне, то визначити вид перенесення. 4. Дібрати словосполучення з цим словом. 5. Дібрати синоніми до слова і довести доречність (чи недоречність) заміни аналізованого слова цим синонімом. 6. Встановити походження слова. 7. Вказати, яким є слово: загальновживаним, діалектним, професійним, термінологічним чи образним. 8. Визначити, чи належить до активного словника чи до пасивного (застаріле слово або неологізм).

2. ФОНЕТИКА

Звуки мови. Склад голосних української мови. Склад приголосних української мови. Дзвінки й глухі приголосні. Тверді й м'які приголосні. Чергування голосних української мови, зокрема чергування *О, Е з І*. Чергування приголосних української мови: *Г - Ж - З' К - Ч - Ц' Х - Ш - С'* Подвоєння й подовження приголосних. Вимова голосних (наголошених і ненаголошених). Вимова приголосних: а) звукосполучення *ДЗ, ДЖ*; б) вимова груп приголосних (уподібнення, спрощення), в) вимова м'яких приголосних; г) вимова подовжених і подвоєних приголосних. Правила вимови слів з апострофом. Ритміко-

інтонаційне членування мовлення. Склад. Позначення звуків мовлення на письмі. Алфавіт. Співвідношення звуків і букв *Я, Ю, Є, Ї, Щ*. Букви *Г, Ґ* та їх звукове значення. Правопис ненаголошених голосних *Е, И, О* в коренях слів. Ненаголошені голосні, що не перевіряються наголосом. Позначення м'якості приголосних на письмі буквами *Ь, Я, Ю, Є, І*. Сполучення *ЙО, ЇО*. Правила вживання м'якого знака. Правила вживання апострофа. Правопис власних та загальних назв. Написання великої букви. Написання слів іншомовного походження. Основні правила переносу.

***Примітка.** Вступник повинен вміти: визначати звуковий склад слова, розбивати слово на склади, ставити наголос відповідно до літературної норми.*

3. **МОРФЕМІКА.** Словотвір. Будова слова. Основа слова і закінчення. Значущі частини слова: корінь, префікс, суфікс, закінчення. Словотвір. Твірні основи у словотворенні. Основа похідна й непохідна. Основні способи словотворення в українській мові: префіксальний, префіксально-суфіксальний, суфіксальний, безафіксний, складання слів або основ, перехід з однієї частини мови в іншу. Основні способи творення іменників, прикметників, дієслів. Складні слова. Способи їх творення. Сполучні голосні *О, Е* у складних словах. Написання складних слів разом і через дефіс. Творення і правопис складноскорочених слів. Зміни приголосних під час творення відносних прикметників за допомогою суфікса *-СЬК-*; вищого ступеня порівняння прикметників і прислівників за допомогою суфікса *-Ш-*; іменників за допомогою суфікса *-СТВ-*; іменників із суфіксом *-ИН-* від прикметників на *-СЬК-*, *-ЦЬК-*. Словотвірний аналіз слова.

4. **МОРФОЛОГІЯ.** *Іменник* як частина мови. Значення іменника, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Назви власні та загальні, конкретні та абстрактні, назви істот і неістот. Рід іменників: чоловічий, жіночий, середній. Іменники спільного роду. Число іменників. Іменники, що вживаються в обох формах числа. Іменники, що мають лише форму однини або лише форму множини. Відмінки іменників. Кількість і значення відмінків в українській мові (питання до конкретних відмінків). Типи відмін іменників. Перша відміна. Особливості вживання та написання відмінкових форм. Друга відміна. Особливості відмінювання іменників II відміни. Відмінкові закінчення родового, давального, орудного відмінків однини. Особливості відмінювання іменників чоловічого роду з основою на *-Р*. Третя відміна іменників. Особливості відмінювання. Четверта відміна іменників. Особливості відмінювання. Відмінювання іменників, що мають лише форму множини. Невідмінювані іменники в українській мові. Написання і відмінювання чоловічих і жіночих прізвищ та імен по батькові. Морфологічний аналіз іменників за схемою: початкова форма, власна чи загальна назва, конкретна чи абстрактна, істота чи неістота, рід, число, відмінок, група, синтаксична роль.

Прикметник як частина мови. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди прикметників за значенням: якісні, відносні та присвійні. Явища взаємопереходу прикметників з одного розряду в інший. Якісні прикметники. Ступені порівняння якісних прикметників: вищий і найвищий, способи їх творення (проста і складена форми). Повні й короткі форми якісних прикметників. Зміни приголосних під час творення вищого ступеня прикметників. Особливості відмінювання прикметників (тверда й м'яка група). Правопис: одна і дві букви *-Н-* у прикметниках. Правопис складних прикметників разом і через дефіс. Правопис українських прізвищ прикметникового типу. Морфологічний аналіз прикметників: початкова форма, розряд за значенням, ступінь порівняння (для якісних), рід, число, відмінок, група, синтаксична роль.

Числівник як частина мови: значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Розряди числівників за значенням: кількісні (власне кількісні, дробові, збірні, неозначено-кількісні) і порядкові. Групи числівників за будовою: прості, складні, складені. Типи відмінювання кількісних числівників: 1) *один, одна, одне, одні*; 2) *два, три, чотири*; 3) від *п'яти* до *двадцяти, тридцять, п'ятдесят, ... вісімдесят*; 4) *сорок, дев'яносто, сто*; 5) *двісті – дев'ятсот*; 6) *нуль, тисяча, мільйон, мільярд*; 7) збірні; 8) дробові. Порядкові числівники, особливості їх відмінювання та написання. Морфологічний аналіз числівників: початкова форма, розряд за значенням, група за будовою, рід (для порядкових), відмінок, синтаксична роль.

Займенник як частина мови. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Співвіднесеність займенників з іменниками, прикметниками і числівниками. Розряди займенників за значенням: особові, зворотний, присвійні, вказівні, означальні, питально-відносні, неозначені, заперечні. Особливості їх відмінювання. Неозначені і заперечні займенники, їх утворення. Написання разом і через дефіс. Написання займенників з прийменником. Морфологічний аналіз займенників: початкова форма, з якою частиною мови співвідносний, розряд за значенням, рід, число, відмінок, синтаксична роль.

Дієслово як частина мови. Значення дієслова. Його морфологічні ознаки і синтаксична роль. Форми дієслова. Безособові дієслова. Вид дієслова: доконаний і недоконаний. Творення видових форм. Час дієслова: теперішній, майбутній, минулий. Утворення форм майбутнього часу недоконаного виду. Спосіб дієслова: дійсний, умовний, наказовий. Творення форм умовного та наказового способу дієслів. Словозміна дієслів I і II дієвідміни. Особові форми майбутнього складеного і складного часів дієслів недоконаного виду. Особові форми дієслів наказового способу. Родові і числові форми дієслів минулого часу. Чергування приголосних в особових формах дієслів теперішнього та простого майбутнього

часу. Морфологічний аналіз дієслів: початкова форма, вид, час, спосіб, особа, рід, число, дієвідміна, синтаксична роль.

Дієприкметник як особлива форма дієслова. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Активні та пасивні дієприкметники. Творення активних і пасивних дієприкметників теперішнього і минулого часу. Суфікси пасивних дієприкметників. Відмінювання дієприкметників. Безособові форми на *-НО* / *-ТО*. Правопис *НЕ* з дієприкметниками. Правопис *-Н-* у дієприкметниках та *-НН-* у прикметниках дієприкметникового походження. Дієприкметниковий зворот. Розділові знаки при дієприкметникових зворотах. Морфологічний аналіз: початкова форма, активний чи пасивний, від якого дієслова утворений, за допомогою якого суфікса утворений, вид, час, рід, число, відмінок, синтаксична роль.

Дієприслівник як особлива форма дієслова. Значення, морфологічні ознаки, синтаксична роль. Дієприслівники доконаного і недоконаного виду, їх творення. Дієприслівниковий зворот. Розділові знаки при звороті й одиничному дієприслівникові. Написання *-И* в кінці дієприслівників. *НЕ* з дієприслівниками. Морфологічний аналіз дієприслівників: вид, від якої основи дієслова утворений, за допомогою якого суфікса, синтаксична роль.

Прислівник. Прислівник як частина мови. Значення, морфологічні особливості, синтаксична роль. Розряди прислівників за значенням: означальні (якісно-означальні, кількісно-означальні і способу дії) та обставинні (місця, часу, причини, мети). Ступені порівняння якісно-означальних прислівників: вищий і найвищий. Зміни приголосних у творенні вищого ступеня прислівників. Написання прислівників разом і через дефіс. Правопис прислівникових сполучень. *-Н-* і *-НН-* у прислівниках. *НЕ* і *НИ* з прислівниками. Морфологічний аналіз: розряд за значенням, ступінь порівняння (для якісно-означальних прислівників), синтаксична роль.

Прийменник як службова частина мови. Групи прийменників за походженням: непохідні (первинні) і похідні (вторинні, утворені від інших слів). Групи прийменників за будовою: прості, складні і складені. Зв'язок прийменника з непрямыми відмінками іменника. Написання похідних прийменників разом, окремо, через дефіс. Морфологічний аналіз прийменника: група за походженням, група за будовою, з якою відмінковою формою іменника вживається.

Сполучник як частина мови. Групи сполучників за значенням і синтаксичною роллю: сурядні (єднальні, розділові, протиставні) і підрядні (місця, часу, причини, умови, способу дії). Сполучні слова. Групи за вживанням: одиничні, парні, повторювані. Групи за будовою: прості, складні, складені. Написання сполучників разом і окремо. Розділові знаки при

сполучниках. Морфологічний аналіз: сполучник, розряд за значенням і синтаксичною роллю, група за будовою. Синтаксична роль.

Частка як службова частина мови. Групи часток за значенням і вживанням: формотворчі, словотворчі, фразові. Написання часток разом, окремо, через дефіс. Морфологічний аналіз: частка, група за значенням і вживанням.

Вигук. Вигук як частина мови. Групи за походженням: первинні і похідні. Значення вигуків. Звуконаслідувальні слова. Розділові знаки при вигуках.

5. СИНТАКСИС. ПУНКТУАЦІЯ

Словосполучення. Підрядний і сурядний зв'язок між словами. Головне і залежне слово в словосполученні. Типи словосполучень за способами вираження головного слова. Способи підрядного зв'язку слів у словосполученні: узгодження, керування, прилягання.

Речення як основна синтаксична одиниця. Граматична основа речення. Порядок слів у реченні. Типи речень у сучасній українській мові. Типи речень за метою висловлювання: розповідні, питальні та спонукальні. Типи речень за емоційним забарвленням: окличні і неокличні. Типи речень за складом граматичної основи: двоскладні й односкладні. Типи речень за наявністю чи відсутністю другорядних членів: непоширені й поширені. Типи речень за наявністю необхідних членів речення: повні й неповні. Типи речень за будовою: прості й складні. Розділові знаки в кінці речення. Типи речень за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів: неускладнені й ускладнені.

Просте двоскладне речення. Підмет і присудок як головні члени двоскладного речення. Зв'язок присудка з підметом. Способи вираження підмета. Типи присудків: простий і складений (іменний і дієслівний). Способи вираження присудка. Основні функції компонентів складеного присудка: вираження граматичного значення присудка (функція допоміжної частини) та вираження основного лексичного значення присудка (функція основної частини – неозначеної форми дієслова чи іменної частини). Тире між підметом і присудком. Односкладні речення.

Граматична основа односкладного речення. Типи односкладних речень за способом вираження та значенням головного члена: односкладні речення з головним членом у формі присудка (означено-особові, неозначено-особові, узагальнено-особові, безособові) та односкладні речення з головним членом у формі підмета (називні). Способи вираження головних членів односкладних речень.

Другорядні члени речення в двоскладному й односкладному реченні. Означення узгоджене й неузгоджене. Прикладка як різновид означення. Способи вираження означень. Написання непоширених прикладок через дефіс; прикладки, що беруться в лапки. Додаток прямий і непрямий. Способи вираження додатків. Типи обставин за значенням і способи

їхнього вираження. Зв'язки другорядних членів речення як залежних слів з головними словами у словосполученні.

Просте ускладнене речення: з однорідними членами речення; із звертанням; зі вставними словами, словосполученнями та реченнями; з відокремленими членами речення. Речення з однорідними членами. Способи поєднання однорідних членів речення між собою: а) сурядний сполучник; б) інтонація. Кома між однорідними членами. Однорідні й неоднорідні означення. Узагальнювальні слова в реченнях з однорідними членами. Двокрапка і тире при узагальнювальних словах в реченнях з однорідними членами. Речення із звертанням. Форми вираження звертання. Звертання непоширені й поширені. Розділові знаки при звертанні. Речення зі вставними словами, словосполученнями, реченнями. Значення вставних слів, словосполучень та речень. Розділові знаки при них. Речення з відокремленими членами. Поняття про відокремлення другорядних членів речення. Відокремлені означення – непоширені й поширені. Зв'язок відокремлених означень з пояснювальними словами; означення узгоджені й неузгоджені. Відокремлені прикладки – непоширені й поширені. Відокремлені додатки. Зв'язок відокремлених додатків з іншими членами речення. Відокремлені обставини. Способи їхнього вираження. Відокремлені уточнювальні члени речення. Розділові знаки при відокремлених членах речення.

Складне речення. Ознаки складного речення. Способи зв'язку простих речень у складному: 1) інтонація і сполучники або сполучні слова; 2) інтонація. Типи складних речень за способом зв'язку їхніх частин: сполучникові і безсполучникові. Сурядний і підрядний зв'язок між частинами складного речення.

Складносурядне речення. Єднальні, протиставні та розділові сполучники в складносурядному реченні. Сміслові зв'язки між простими реченнями в складносурядному. Розділові знаки у складносурядних реченнях.

Складнопідрядне речення. Головне і підрядне речення. Способи вираження залежності підрядних речень. Підрядні сполучники і сполучні слова. Розділові знаки між головним і підрядним реченнями. Основні види підрядних речень: означальні, з'ясувальні, обставинні (місця, часу, способу дії і ступеня, причини, наслідкові, мети, умовні, допустові). Підрядні речення, що стосуються окремих членів у головному реченні; підрядні речення, що стосуються головного речення в цілому.

Складнопідрядні речення з кількома підрядними. Їхні типи за характером зв'язку між частинами: а) складнопідрядні речення з послідовною підрядністю; б) складнопідрядні речення з однорідною підрядністю; в) складнопідрядні речення з неоднорідною підрядністю; г) складнопідрядні речення з мішаною підрядністю. Поняття послідовної підрядності,

однорідної підрядності та неоднорідної підрядності. Розділові знаки в складнопідрядному реченні з кількома підрядними.

Безсполучникове складне речення. Типи безсполучникових складних речень за характером смислових відношень між простими реченнями: 1) з однорідними частинами-реченнями (рівноправними); 2) з неоднорідними реченнями. Розділові знаки в безсполучниковому складному реченні.

Складні речення з різними типами зв'язку. Складні речення з сурядним і підрядним зв'язком. Складне речення із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком.

Способи передачі чужого мовлення. Пряма і непряма мова. Речення з прямою мовою. Слова автора. Інтонація й розділові знаки у прямій мові. Заміна прямої мови непрямою. Цитата як різновид прямої мови. Розділові знаки у цитаті. Діалог. Розділові знаки в діалозі.

Синтаксичний розбір простого речення:

1. Тип речення за метою висловлювання: розповідне, питальне, спонукальне.
2. Тип речення за емоційним забарвленням: окличне, неокличне.
3. Тип речення за складом граматичної основи: двоскладне, односкладне (означено-особове, неозначено-особове, узагальнено-особове, безособове, називне).
4. Тип речення за наявністю чи відсутністю другорядних членів: непоширене, поширене.
5. Тип речення за наявністю необхідних членів речення: повне, неповне.
6. Тип речення за наявністю чи відсутністю ускладнювальних засобів: неускладнені, ускладнені (однорідними членами, звертаннями, вставними словами, словосполученнями, реченнями, відокремленими членами).
7. Аналіз членів речення.
8. Розділові знаки в реченні.

Синтаксичний розбір складного речення:

1. Тип речення за характером синтаксичних відношень і зв'язків між його частинами (складносурядне, складнопідрядне, безсполучникове, складне із сурядним і підрядним зв'язком, складне із сполучниковим і безсполучниковим зв'язком).
2. Кількість частин-речень і характер відношень (смислових зв'язків) між ними.
3. Способи вираження зв'язку між частинами: інтонація, сполучники чи сполучні слова.
4. Аналіз кожної частини як простого речення.
5. Розділові знаки в реченні.
6. Графічна схема речення (за шкільним підручником).

6. **СТИЛІСТИКА** Поняття про стиль і стилістичну норму. Стилї української мови: а) науковий стиль; б) офіційно-діловий стиль; в) художній стиль; г) публіцистичний стиль; г) конфесійний стиль; д) розмовний стиль.

Зразок:

1. У якому з речень неправильно поставлено розділові знаки?

- а) І на тім рушникові оживе все знайоме до болю: і дитинство, й розлука, й твоя материнська любов (А. Малишко);
- б) Темрява всюди – і на вулицях, і в провулках, і на широких міських площах (М. Карплук);
- в) Подяка вас за все: і за довір'я, й за любов (П. Тичина);
- г) Ні спека дня, ні бурі, ні морози – ніщо не вб'є любов мою живу (В. Сосюра);
- д) у жодному з речень помилок немає.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Андрухович Юрій. Орім свій переліг ... і сіймо слово. // Урок української. – 2001. – №7. – С.2-4.
2. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / За загальною редакцією Олександри Сербенської: Посібник. – Львів: Світ, 1994.
3. Антоненко-Давидович Б. Д. Як ми говоримо. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Українська книга, 1997.
4. Бабич Н. Д. Основи культури мовлення. – Львів, 1994.
5. Великий тлумачний словник сучасної української мови. – Ірпінь: Перун, 2003, 2004, 2005.
6. Вирган І. О., Пилинська М. М. Російсько-український словник сталих виразів. – Харків: Прапор, 2000.
7. Вихованець І. Розмовляймо українською. – К.: Пульсари, 2012. – 156 с.
8. Головащук С. І. Словник-довідник з правопису та слововживання. – К.: Наукова думка, 1989.
9. Головащук С. І. Словник-довідник з українського літературного слововживання. – К.: Наукова думка, 2004, 2005.
10. Головащук С. І. Російсько-український словник сталих словосполучень. – К.: Наукова думка, 2001.
11. Гринчишин Д. Г., Сербенська О. А. Словник паронімів. – К.: Радянська школа, 1986.
12. Гуць М.В., Олійник І.Г., Ющук І.П. Українська мова у професійному спілкуванні. – К., 2004.

13. Дзюба Іван. Сучасна мовна ситуація в Україні. // Урок української. – 2000. – № 10.
14. Жайворонок В. В. Велика чи мала літера? Словник-довідник. – К.: Наукова думка, 2004.
15. Караванський С. Пошук українського слова або боротьба за національне «Я». – К., 2001.
16. Караванський С. Практичний словник синонімів української мови (друге видання, опрацьоване і доповнене). – К.: Українська книга, 2004.
17. Козачук Г.О. Українська мова – для абітурієнтів: Навч. посіб.– К.: Вища школа, 2006.
18. Масенко Л.Т. Мова і політика. – К., 1999.
19. Молдованов М.І., Сидорова І.М. Сучасний діловий документ. – К., 1992.
20. Новий російсько-український словник-довідник. – К., 1999.
21. Новий тлумачний словник української мови: В 4-х т. / Укл. В. Яременко, О. Сліпушко. – К.: Аконіт, 1998.
22. Олійник І., Сидоренко М. Українсько-російський і російсько-український фразеологічний тлумачний словник. – Харків: Прапор, 2000.
23. Орфографічний словник української мови (120000 слів). – К.: Довіра, 1994.
24. Орфоепічний словник / Укл. М. І. Погрібний. – К.: Радянська школа, 1984.
25. Паламар Л.М., Кацавець Г.М. Мова ділових паперів. Практичний посібник. – К., 1998.
26. Півторак Григорій. Українці: звідки ми і наша мова. – К.: Наукова думка, 1993.
27. Пономарів О.Д. Культура слова. Мовностилістичні поради. – К., 1999.
28. Пономарів О.Д. Стилїстика сучасної української літературної мови. – К., 1992.
29. Російсько-український словник / За ред. В. В. Жайворонка. – К.: Абрис, 2003.
30. Сербенська О. Культура усного мовлення. Практикум. – Львів, 2003.
31. Словник іншомовних слів / Укл. Л. О. Пустовіт та ін. – К.: Довіра, 2000.
32. Словник української мови: В 11-ти томах. – К.: Наукова думка, 1971-1981.
33. Словник фразеологізмів української мови / Укл. В. М. Білоноженко та ін. – К.: Наукова думка, 2003.
34. Ткач Л. Стверджуючись у мовомисленні. // Урок української. – 2001. – №4.
35. Українська мова. Енциклопедія. – К., 2000, 2004, 2007
36. Український орфографічний словник (143000 слів). – К.: Довіра, 2002.
37. Український правопис. – К.: Наукова думка, 1993, 1994, ... 2005.
38. Українсько-російський словник. – К., 1999.
39. Фразеологічний словник української мови: У 2-х кн. / Укл. В. М. Білоноженко. – К.: Наукова думка, 1993, 1998, 1999.
40. Шевельов Юрій. Українська мова в першій половині двадцятого століття (1900-1941) . Стан і статус. – Чернівці., 1998.
41. Юшук І. П. Практикум з правопису української мови. – К.: Освіта, 1997, 2000, 2002.

42. Ющук І. П. Практичний довідник з української мови. – К.: Рідна мова, 1998.

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 2 від 04 березня 2014 року

Голова предметної

екзаменаційної комісії,

доктор філологічних наук, доцент

О.М. Демська

Завідувач кафедри української мови,

доктор філологічних наук, професор

В. М. Ожоган

ПРОГРАМА

випробування з української літератури для вступу на навчання
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»

На іспиті з української літератури вступник до вищого навчального закладу повинен виявити:

а) знання вказаних нижче творів української літератури, розуміння їх ідейно-тематичного спрямування, а також особливостей жанрової специфіки, композиційно-сюжетної структури, образної системи, мови й стилю;

б) розуміння суспільного, історичного й естетичного значення літературного твору в зв'язку з історичними й історико-літературними умовами епохи;

в) розуміння ідейного багатства й високих художніх вартостей української літератури;

г) знання основних фактів життєвого і творчого шляху українських письменників та розвитку літературного процесу в Україні;

г) знання основних положень теорії літератури.

Із теорії літератури абітурієнт повинен знати: 1) родові, видові та жанрові особливості художньої літератури; 2) тема, ідея, конфлікт, композиція, сюжет твору; 3) літературний образ, характер; 4) засоби творення комічного, гумор, іронія, сарказм, сатира, гротеск, бурлеск; 5) епітет, метафора, порівняння, гіпербола, метонімія, антитеза, рефрен, алегорія; 6) системи віршування, віршові розміри, рими, їх особливості.

УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ

Народна лірика: “Віє вітер на долину”, “Розлилися круті бережечки”, “Із-за гори вітер віє”, “Вилітали орли з-за крутої гори”, “Ой матінко-зірко...”, “Ой та зажурились стрільці січовії”.

Історичні пісні: “Зажурилась Україна, бо нічим прожити”, “Максим — козак Залізняк”, “Пісня про Байду”, “Ой Морозе, Морозенку”.

Пісні-балади: “Бондарівна”, “Козака несуть”.

Народні думи: “Хмельницький та Барабаш”, “Дума про Марусю Богуславку”, “Про козака Голоту”.

ЛІТОПИСИ. ЛІТЕРАТУРА КИЇВСЬКОЇ РУСІ**(ПРАДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА)**

“Повість минулих літ”, “Галицько-Волинський літопис”.

Поетичні твори: “Слово о полку Ігоревім”.

Публіцистичні твори: “Слово про закон і благодать” Іларіона.

Повчальні твори: “Повчання дітям” Володимира Мономаха.

ДАВНЯ ЛІТЕРАТУРА

Іван Вишенський: “Послання до єпископів”.

Г.Сковорода: “Розмова, звана Алфавіт, чи Буквар світу”, “Всякому місту — звичай і права”, “Бджола і Шершень”, “De libertate”, “Гей поля, поля зелені...”, “Ой пташино жовтобока”.

ЛІТЕРАТУРА КІНЦЯ XVIII — ПОЧАТКУ XX СТОЛІТТЯ

І.Котляревський: “Енеїда”, “Наталка Полтавка”.

Г.Квітка-Основ'яненко: “Маруся”, “Конотопська відьма”.

П.Гулак-Артемівський: “Пан та Собака”.

М.Шашкевич: “Слово до читателів руського язика”, “Руська мати нас родила”.

Т.Шевченко: “Причинна”, “Думи мої, думи мої...”, “Катерина”, “Гайдамаки”, “Гамалія”, “Сон (У всякого своя доля)”, “Заповіт”, “Кавказ”, “І мертвим, і живим, і ненарожденним землякам моїм...”, “Наймичка”, “Я не нездужаю”, “Мені однаково”, “Ісаїя. Глава 35”, “Садок вишневий коло хати”, драма “Назар Стодоля”.

Марко Вовчок: “Інститутка”, “Горпина”, “Козачка”.

С.Руданський: “Пісня” (“Повій, вітре, на Вкраїну...”).

П.Куліш: “Чорна рада”.

Л.Глібов: “Журба”, “Вовк та Ягня”, “Цуцик”, “Мальований Стовп”.

І.Нечуй-Левицький: “Микола Джеря”, “Кайдашева сім'я”.

Панас Мирний: “Хіба ревуть воли, як ясла повні?”

І.Карпенко-Карий: “Хазяїн”.

І.Франко: “Гімн”, “Каменярі”, “Гріє сонечко”, “Гримить!..”, “Червона калино, чого в лузі гнешся?”, “Ой ти, дівчино, з горіха зерня”, “Чого являєшся мені...?”, “Декадент”, “Сідоглавому”, “Іван Вишенський”, “Мойсей”, “Захар Беркут”, “Перехресні стежки”, “Украдене щастя”.

Б.Грінченко: “Дзвоник”, “Каторжна”.

П.Грабовський: “Я не співець чудовної природи”, “До українців”, “До Н.К.С.”, “Не раз ми ходили в дорогу”.

М.Коцюбинський: “Fata morgana”, “Intermezzo”, “Тіні забутих предків”.

Леся Українка: “Досвітні огні”, “Contra spem spero!”, “Стояла я і слухала весну”, “І все-таки до тебе думка лине”, “Слово, чому ти не твердая криця”, “Напис в руїні”, “Давня казка”, “Мріє, не зрадь!..”, “Епілог” (“Хто не жив посеред бурі...”), “Хто вам сказав, що я слабка...”, “Лісова пісня”, “Бояриня”.

В.Стефаник: “Камінний хрест”, “Новина”.

М.Вороний: “Євшан-зілля”.

О.Олесь: “З журбою радість обнялась”, “Айстри”, “Чари ночі”, “О слово рідне, орле скутий...”.

В.Самійленко: “Українська мова”, “Ельдорадо”, “На печі”.

А.Тесленко: “Страчене життя”.

С.Васильченко: “Талант”.

О.Кобилянська: “Земля”.

В.Винниченко: “Федько-халамидник”, “Салдатики!”

ЛІТЕРАТУРА ХХ СТОЛІТТЯ

П.Тичина: “Ви знаєте, як липа шелестить”, “Я сказав тобі лиш слово”, “Коли в твої очі дивлюся”, “Деся на дні мого серця”, “Арфами, арфами”, “Скорбна мати”, “Золотий гомін”, “Пам’яті тридцяти”, “Ой не крийся, природо”, “О панно Інно, панно Інно..”, “Я утверждаюсь”, “Похорон друга”.

М.Рильський: “Поле чорніє. Проходять хмари”, “На білу гречку впали роси”, “Яблука допіли...”, “Слово про рідну матір”, “Троянди й виноград”, “Рідна мова”, “Мова”, “Шопен“, “Діалог”.

В.Сосюра: “Так ніхто не кохав”, “Любіть Україну”, “Я знаю силу слова”, “Білі акації будуть цвісти”, “Коли потяг у даль загуркоче”.

М.Хвильовий: “Я” (“Романтика”), “Мати”.

Г.Косинка: “Політика”, “Мати”.

Ю.Яновський: “Вершники”.

У.Самчук: “Марія”.

І.Багряний: “Тигролови”, “Сад Гетсиманський”.

В.Барка: “Жовтий князь”.

М.Зеров: “Pro domo”.

Остап Вишня: “Чухраїнці”, “Моя автобіографія”.

І.Кочерга: “Свіччине весілля”, Ярослав Мудрий”.

М.Куліш: “Мина Мазайло”.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**тестових завдань із дисципліни «Українська мова та література» для вступу на
навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр»
на всі напрями підготовки**

Тестові завдання з української мови містять 25 питань. За кожну правильну відповідь – 4 бали.

Тестові завдання з української літератури містять 50 питань. За кожну правильну відповідь – 2 бали.

Для непрофільних спеціальностей робота, оцінена менше ніж 124 бали, заслуговує на оцінку «незадовільно», 124-150 балів – «задовільно», 151-170 балів – «добре», 171-200 балів – «відмінно».

Для профільних спеціальностей робота, оцінена менше ніж 140 бали, заслуговує на оцінку «незадовільно», 140-160 балів – «задовільно», 161-180 балів – «добре», 181-200 балів – «відмінно».

Затверджено на засіданні кафедри

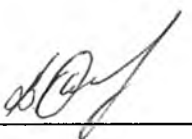
Протокол № 2 від 04 березня 2014 року

**Голова предметної
екзаменаційної комісії**

О.М. Демська

Завідувач кафедри

В.М. Ожоган

Є.Маланюк: “Біографія”, “Сучасники”.

А.Малишко: “Важкі вітри не випили роси”, “Пісня про рушник”.

О.Довженко: “Зачарована Десна”, “Україна в огні”, “Щоденник”.

О.Гончар: “Собор”.

М.Стельмах: “Правда і кривда”, “Щедрий вечір”.

В.Симоненко: “Дід умер”, “Де зараз ви, кати мого народу?”, “Лебеді материнства”, “Є в коханні і будні, і свята”, “Задивляюсь у твої зіниці”, “Перехожий”, “Ти знаєш, що ти — людина?”.

Григорій Тютюнник: “Три зозулі з поклоном”, “Оддавали Катрю”, “Вогник далеко в степу”.

Д.Павличко: “О рідне слово, хто без тебе я”, “Два кольори”, “Я стужився, мила, за тобою”, “Коли помер кривавий Торквемада”, “Коли ми йшли удвох з тобою...”.

Л.Костенко: “Маруся Чурай”, “Життя іде, і все без коректур...”, “Пастораль XX сторіччя”, “Українське альфреско”, “Світлий сонет”, “Вже почалось, мабуть, майбутнє”.

В.Стус: “Як добре те, що смерті не боюсь я...”, “На колимськiм морозі калина”, “У порожній кімнаті”, “Не можу я без посмішки Івана...”, “За літописом Самовидця”, “У цьому полі, синьому, як льон”, “Сто років, як сконала Січ”.

І.Драч: “Балада про соняшник”, “Крила”, “Балада роду”, “Етюд про хліб”, “Чорнобильська мадонна”.

Б.Олійник: “Пісня про матір”, “В оборону хліба”.

П.Загребельний “Диво”.

Затверджено на засіданні кафедри

Протокол № 6 від 30.01.2014 р.

Голова предметної
екзаменаційної комісії

(підпис)

О.М. Демська

(прізвище та ініціали)

Завідувач кафедри

(підпис)

В.П. Моренець

(прізвище та ініціали)